

NES
KOMMUNE

Norsk Vannforening
Tiltak for bedre vannmiljø
29. januar 2025
Solvar Sollied Hanssen

Vi vedtok tiltaksplan for spredt avløp i 2016

- Hva gjorde vi og hvordan har det gått?

Før planen ble utarbeidet

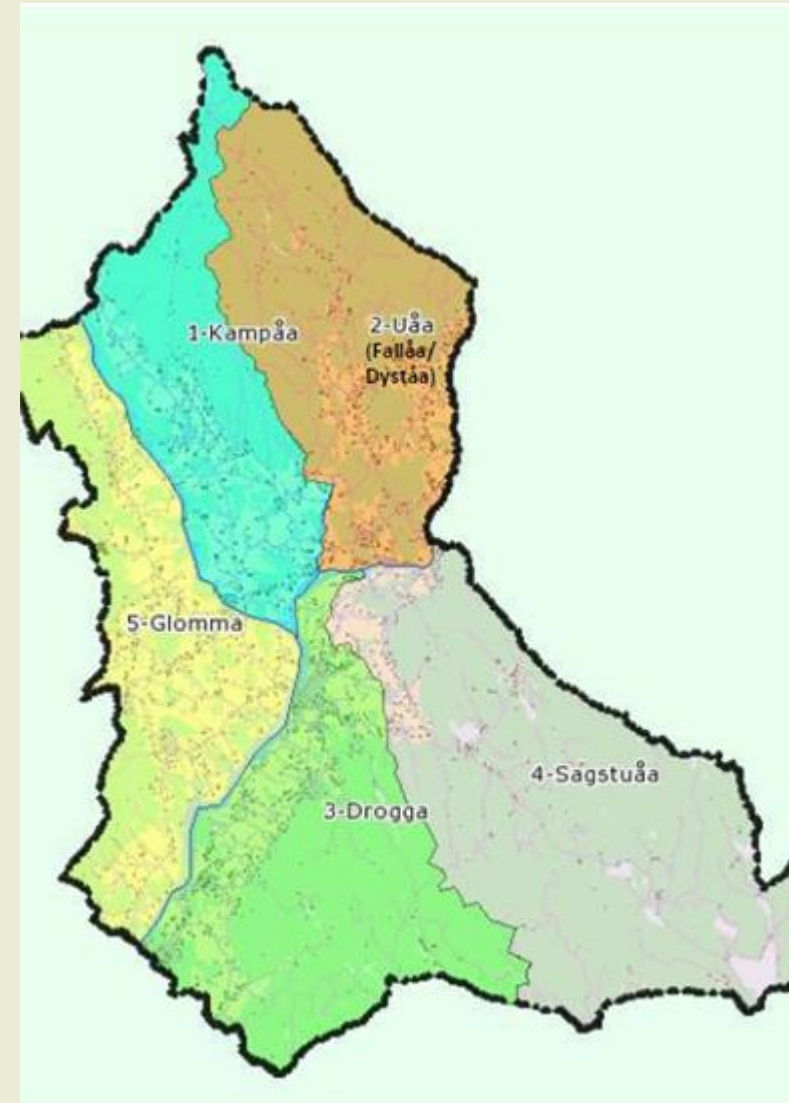
- I 2009-2010 kartla kommunen i samarbeid med Siv.ing Steinar Skoglund As, områder det ville være samfunnsøkonomisk riktig å utvide med kommunalt avløpsnett. Beregningene viste at 46 områder, med til sammen 957 boliger/hytter, ville være aktuelle for utvidelse.
- I 2011 gjennomførte fylkeskommunen på bestilling fra kommunen en registrering av kulturminner i områder hvor det ville bli gitt pålegg om oppgradering.
- Avløpsanleggene ble fysisk kartlagt og registrert i WebGis av studenter ved NIBIO i 2010-2011.

Opprydding spredt – hvor begynte vi?

- Kommunen ble delt inn i 5 soner, prioritert etter vassdragets brukerinteresser og miljøtilstand.
- Fokus på «verstingene». Av ca 3000 anlegg var det ca 1500 slamavskillere hvor denne fungerte som eneste rensetrinn.
- Informasjon til anleggseiere om oppryddingsarbeidet var høyt prioritert.
- 2-4 folkemøter ble gjennomført årlig (på kveld, lokalt i hver sone), ledet av ordfører.
- Med støtte fra Miljødirektoratets kunne vi benytte oss av eksterne foredragsholdere, leie egnede lokaler osv.
- Det ble satt av tid til å svare på spørsmål både i plenum og spesifikt per eiendom.

Opprydding spredt – fremdriftsplan

- Vi laget en plan som vi fulgte gjennom planperioden
- Det ble fattet vedtak om oppgradering for gjennomsnittlig 300 eiendommer hvert år.

Samme arbeidsflyt i hver sone:

- ✓ Gjennomføre informasjonsmøter
- ✓ Fatte vedtak om pålegg om oppgradering
- ✓ Behandle søknad
- ✓ Utarbeide ferdigattest

Sone	Antall pålegg	Invitasjon/ infobrev	Infomøte	Varsel om pålegg	Vedtak pålegg	Tiltak ferdigstilt
1- Kampåa	243		Avholdt	April 2016	Mai 2016	Mai 2018
2 - Uåa	313	August 2016	Avholdt	April 2017	Mai/Juni 2017	Juni 2019
3 - Drogga	279	Januar 2018	Februar/Mars 2018	April 2018	Mai/Juni 2018	Juni 2020
4 - Sagstuåa	160	Januar 2019	Februar/Mars 2019	April 2019	Mai/Juni 2019	Juni 2021
5 - Glomma	520	Januar 2020	Februar/Mars 2020	April 2020	Mai/Juni 2020	Juni 2022
Total ant. anlegg	1515					

Felles privat trykkavløp

- I Nes har nabolag vært pådrivere for etablering av felles privat trykkavløp med tilkobling til offentlig nett fremfor å bygge enkelhusanlegg. Kommunen oppmuntrer til samarbeid og vurderer ut fra en total kostnad per husstand om det er formålstjenlig å gi anleggsbidrag.
- Kommunen samarbeider tett med private initiativtakere og stiller gjerne i møte med beboere som ønsker å samarbeide om felles tilknytning. Det er også et godt samarbeidsklima med VA-avdelingen om kommunens tiltak i hovedplanen, noe som vi mener er en suksessfaktor.
- Anleggsbidrag vurderes i tiltak hvor kommunen kan overta hele eller deler av ledningstraséen. Kommunen stiller krav til utforming.
- Det settes årlig av 1 mill. kr fra investeringsbudsjettet til anleggsbidrag. I perioden 2018-2024 er det utbetalt ca 7 mill. kr i anleggsbidrag. Det har ført til at 22 private prosjekter / 267 husstander er blitt tilkoblet offentlig avløpsnett.

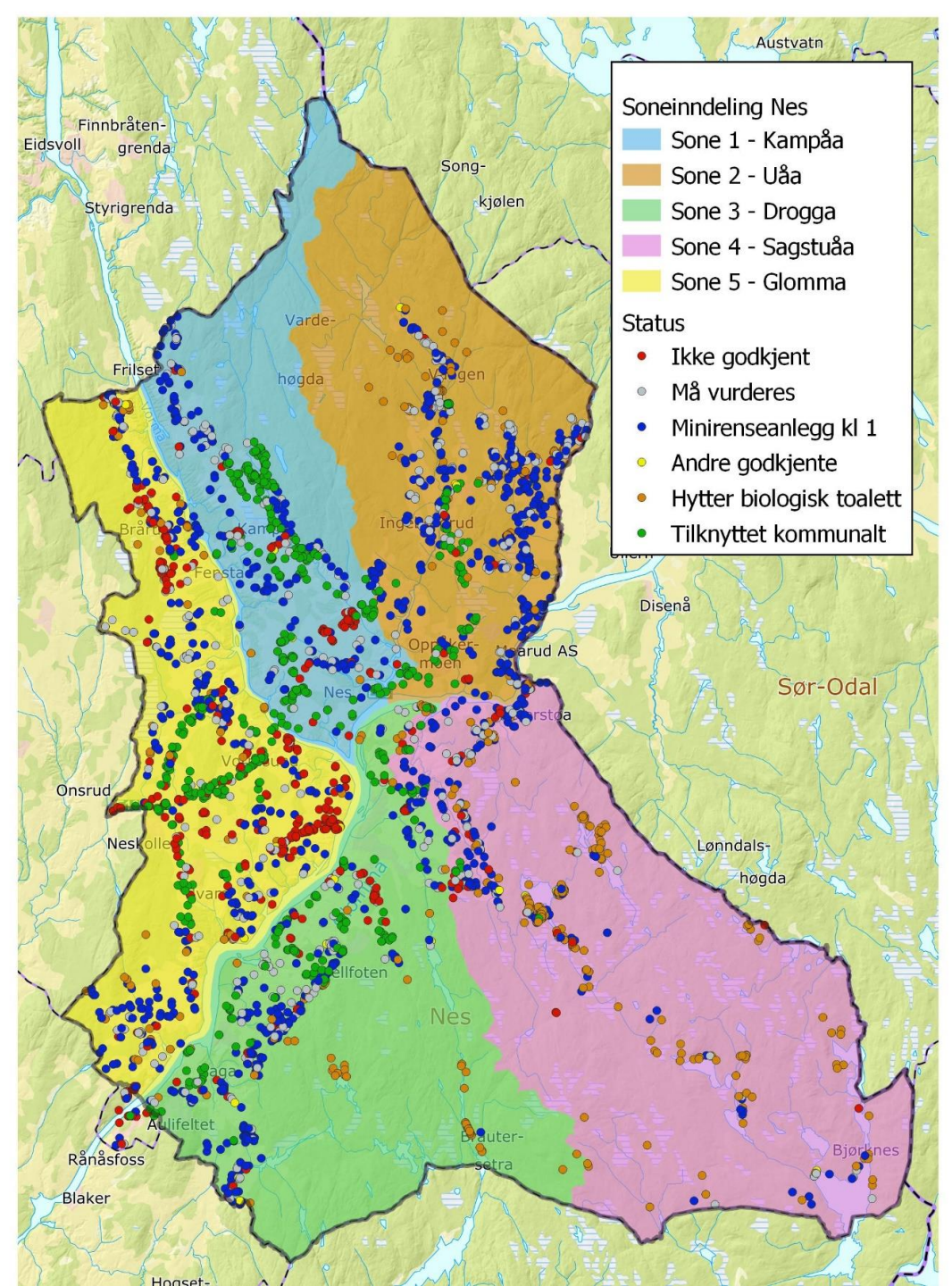
Utvidelse av offentlig avløpsnett

- I perioden 2016-2024 er det gjennomført 13 kommunale prosjekter hvor rund 280 husstander med private avløpsrenseanlegg har blitt tilknyttet. I prosjekteringsfasen gjøres alltid en vurdering av om husstander i nærhet til prosjektområdet kan tilknyttes med fellesledning og med anleggsbidrag.
- I forbindelse med rehabilitering av kommunale hovedvannledninger er det vurdert (trykk-)avløpsledninger
- Samarbeider med privat vannverk

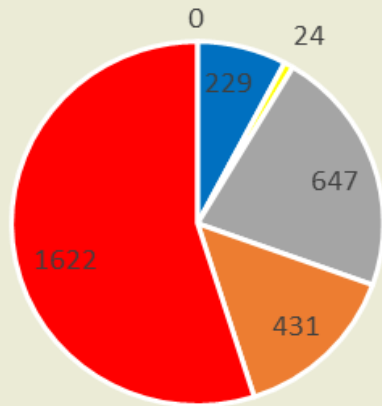
Hva har vi fått til?

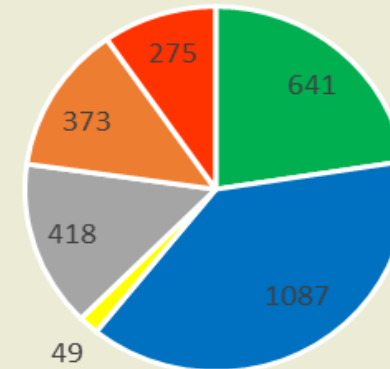
Hva har vi fått til?

2016

■ Tilknyttet kommunalt ■ Minirensesanlegg ■ Andre godkjente
■ Må vurderes ■ Biologisk toalett ■ Ikke godkjent

2024

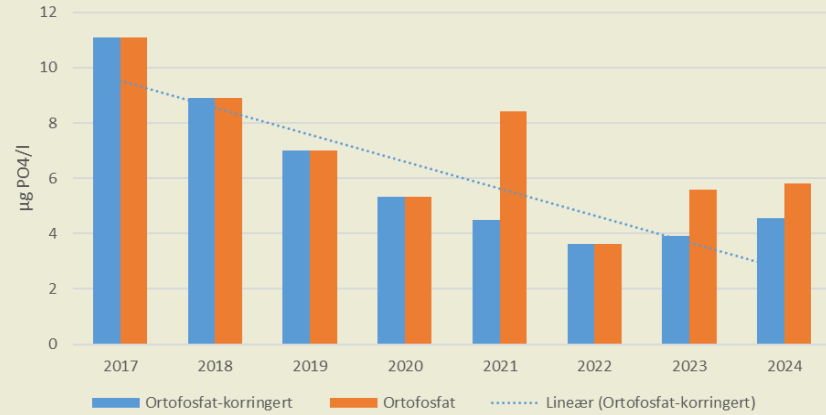

■ Tilknyttet kommunalt ■ Minirensesanlegg ■ Andre godkjente
■ Må vurderes ■ Biologisk toalett ■ Ikke godkjent

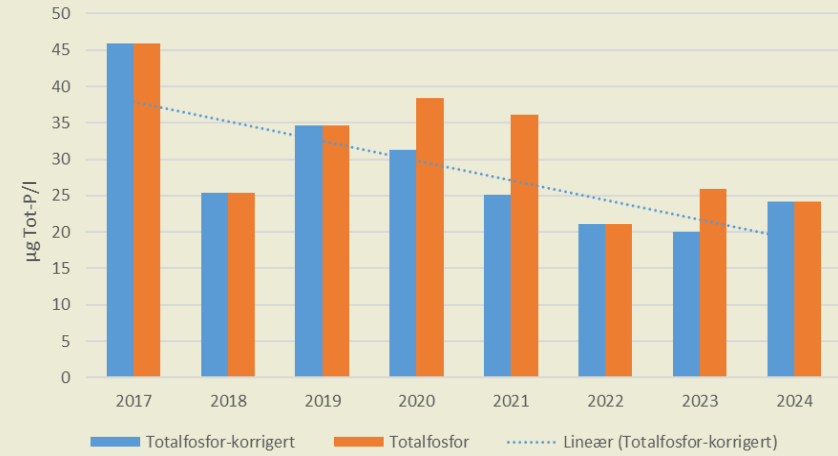

Positiv effekt på vannmiljøet

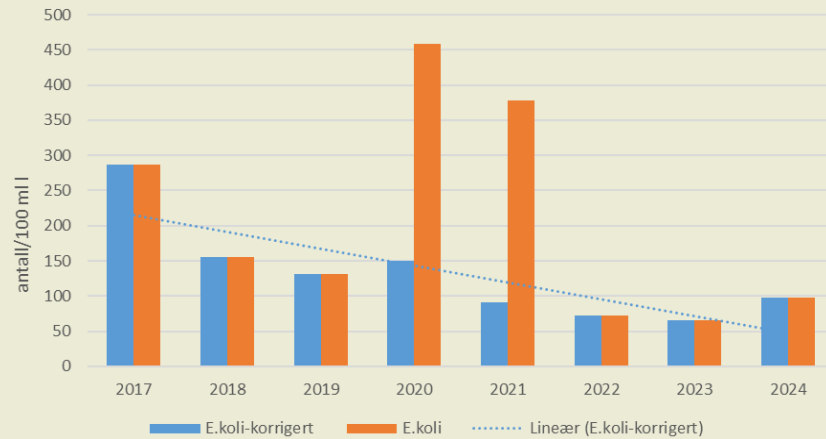
Ortofosfat Kampåa

Totalfosfor Kampåa

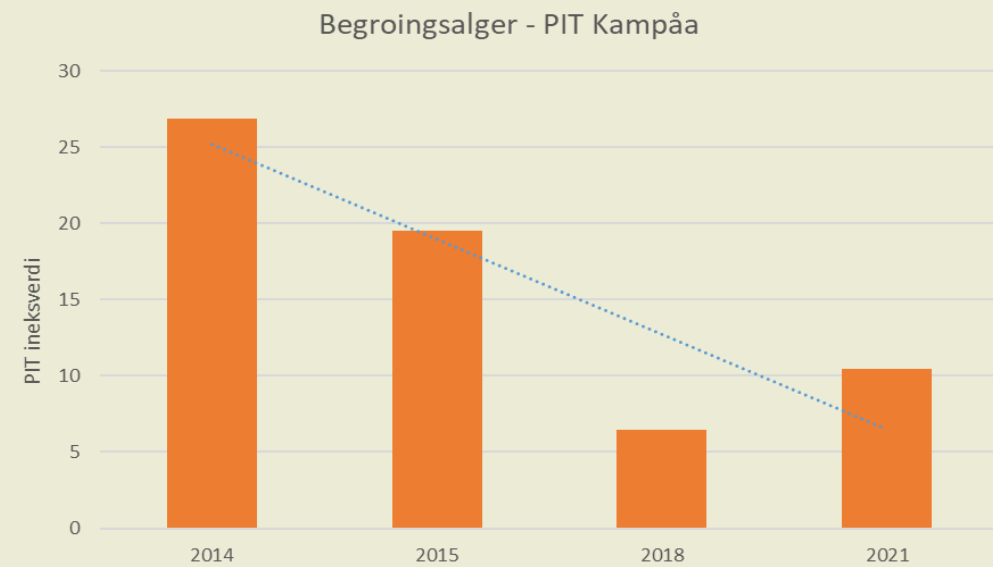
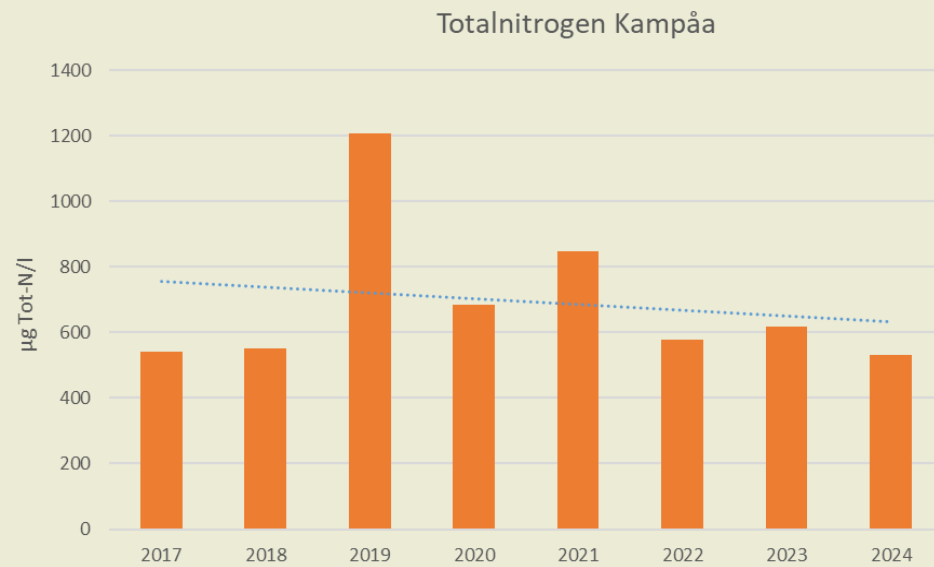

E.koli Kampåa

Positiv effekt på vannmiljøet

Oppskriften?

- «God nok» kartlegging
- En enkel, men god plan – prioriterer det viktigste først + områder trinn for trinn
- Politisk forankret plan
- God dialog med innbyggerne
- Et godt dedikert team – kontinuitet
- Kompetansepåfyll
- Tett dialog med va-avdelingen (prosjektavdelingen)

Spredt avløp, - vegen videre

- I tillegg til anlegg som ennå ikke er oppgradert, er det registrert 242 sandfilteranlegg, 115 infiltrasjonsanlegg og (foreløpig) en ukjent andel minirensanlegg av eldre dato. Vi har fremdeles mye arbeid å gjøre i årene framover!

- Vi skal:
 - ✓ Ta i bruk ny lokal forskrift om tømning av private avløpsanlegg
 - ✓ Følge opp eiendommer som ennå ikke har gjennomført oppgradering
 - ✓ Pålegge oppgradering for anleggstyper som står for tur
 - ✓ Ta i bruk ny løsning for servicerapportering
 - ✓ Gjennomføre tilsyn og følge opp evt. avvik
 - ✓ Sørge for å ha tilstrekkelig og kompetent bemanning
 - ✓ Samarbeide med og lære av andre

... for å bidra til å oppnå god eller bedre økologisk og kjemisk tilstand i alle vannforekomstene!

Takk for meg!

